UCHWAŁA NR XXI/408/2020
RADY MIASTA GLIWICE

z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia apelu do Rządu RP w sprawie zawarcia porozumienia w sprawie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz Funduszu Odbudowy oraz o przyjęcie i uznanie kwot wynegocjowanych w tych dokumentach

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713, 1378) na wniosek Prezydenta Miasta, Przewodniczącego Rady Miasta oraz radnych

Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:

§ 1. W poczuciu odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, zaniepokojeni zapowiedzianym przez rząd wetem Polski wobec budżetu Unii Europejskiej, wnosimy o zawarcie porozumienia w sprawie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz Funduszu Odbudowy, a także o przyjęcie i uznanie kwot wynegocjowanych w tych dokumentach. Jako Samorząd Miasta Gliwice pragniemy podkreślić, iż ww. porozumienie zapewni kolejny stały dopływ europejskich środków, które pozwolą na realizację następnych potrzebnych inicjatyw dla Gliwic i jego mieszkańców. Szeroko pojęte skutki braku tych środków – nie tylko finansowe, poniesione zostaną przez wspólnotę samorządową, którą tworzą wszyscy mieszkańcy gminy. W związku z powyższym sformułowany został nasz Apel do Rządu RP, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwałę przekazać Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi Województwa Śląskiego oraz posłom i senatorom z terenu województwa śląskiego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 4. Uchwala wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Gliwice

Marek Pszonak

Załącznik do uchwały Nr XXI/408/2020
Rady Miasta Gliwice
z dnia 26 listopada 2020 r.

APEL

Prezydent i Radni Miasta Gliwice, w poczuciu odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, zaniepokojeni zapowiedzianym przez rząd wetem Polski wobec budżetu Unii Europejskiej, wnoszą o zawarcie porozumienia w sprawie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz Funduszu Odbudowy oraz o przyjęcie i uznanie kwot wynegocjowanych w tych dokumentach.

Efektem braku porozumienia w kwestii uznania zasady praworządności, a co za tym idzie - budżetu Unii Europejskiej na najbliższe lata - będzie pozbawienie naszego kraju ogromnych środków, które pozwoliłyby na odbudowę potencjału społeczno-gospodarczego po kryzysie spowodowanym pandemią. Szeroko pojęte skutki braku tych środków – nie tylko finansowe, poniesione zostaną przez wspólnotę samorządową, którą tworzą wszyscy mieszkańcy gminy.

Samorządy są zobowiązane do zapewnienia ciągłości podstawowych usług publicznych oraz utrzymania i rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej służącej mieszkańcom. Zgodnie z regułą adekwatności, która wynika z art. 167 Konstytucji RP, jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, a zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Tymczasem jednostki samorządu terytorialnego, realizując zadania własne, otrzymują środki finansowe z budżetu państwa nieadekwatne do skali wykonywanych zadań. Z reguły to niedofinansowanie dotyczy także zadań zleconych. Wysokość niedoszacowania wzrasta z roku na rok, ostatnio w wyniku niekorzystnych zmian w zakresie podatku PIT, CIT, ale również innych zmian, np. w systemie oświaty. Skutki negatywnych dla finansów samorządu terytorialnego decyzji na szczeblu centralnym powodują, iż systematycznie spada nadwyżka budżetowa nad wydatkami stałymi, co oznacza wprost zmniejszanie się możliwości inwestowania w rozwój społeczności lokalnej i jakość usług publicznych na jej rzecz. Zgodnie z wykonanymi szacunkami Miasto Gliwice, w związku z ubiegłorocznymi zmianami w zakresie podatku PIT, straciło w bieżącym roku ok. 20 mln zł. Będzie się to przekładało na utratę dochodów w kolejnych latach o coraz wyższą kwotę. Z drugiej strony co roku istotnie rośnie udział środków Miasta w wydatkach na oświatę. W 2016 r. kwota ta wynosiła 97,9 mln zł, a w budżecie na 2021 rok zaplanowano kwotę 187,7 mln zł. Taka sytuacja oznacza, że w przyszłości zostaną znacząco ograniczone możliwości realizacji inwestycji oraz dalszego rozwoju miasta.

Jeśli zostaną dokonane kolejne zmiany, zgodnie ze złożonym rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw, to ubytek dla wszystkich samorządów w naszym kraju wyniesie 1,4 mld zł rocznie.

Niedostateczne finansowanie zadań własnych i zleconych na przestrzeni ostatnich lat było rekompensowane środkami pomocowymi z Unii Europejskiej. To właśnie dostęp do środków udostępnionych w ramach europejskiej polityki spójności - począwszy od funduszy przedakcesyjnych – pełnił rolę koła zamachowego dla zrównoważonego rozwoju polskich gmin i regionów. Unijny mechanizm wparcia spójności społeczno-gospodarczej w ciągu ostatnich 20 lat umożliwił Polsce osiągnięcie poziomu rozwoju, jaki byłby niemożliwy do osiągnięcia bez tego wsparcia.

Miasto Gliwice korzysta z funduszy unijnych od kiedy tylko stały się one dostępne dla krajów wówczas jeszcze kandydujących do Unii Europejskiej. Z funduszy przedakcesyjnych, które służyły budowaniu spójności społeczno-gospodarczej w Unii Europejskiej, udało się przeprowadzić modelową rewitalizację terenów po zamkniętej Kopalni Węgla Kamiennego „Gliwice" i przekształcić je w nowoczesną strefę edukacji i biznesu „Nowe Gliwice", a także rozbudować miejską sieć wodno-kanalizacyjną. Dzięki środkom unijnym zostały zrealizowane inwestycje w mieście, ale również w bezpośrednim otoczeniu, takie jak autostrady, drogi szybkiego ruchu, obwodnice, modernizacje linii kolejowych i rozbudowa lotnisk, co pobudziło rozwój terenów zlokalizowanych wokół.

Od początku członkostwa Polski w UE miasto Gliwice uzyskało z Unii Europejskiej łączne dofinansowanie w wysokości ponad 1 miliarda zł. Z każdą kolejną perspektywą finansową rośnie wartość i liczba realizowanych projektów. Dzięki tym środkom znacząco wsparty został w Gliwicach sektor małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza firmy z branży IT. Dodatkowo, projekty realizowane w sektorze edukacji pozwalają na dostosowanie kształcenia w gliwickich szkołach i kompetencji uczniów do potrzeb pracodawców. Tylko w ramach obecnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 w Gliwicach przedsięwzięcia edukacyjne otrzymały dofinansowanie z UE w wysokości ponad 33,5 mln zł, a łączne dofinansowanie wszystkich przedsięwzięć realizowanych przez miasto Gliwice wynosi ponad 415 mln zł.

Należy także pamiętać, że z funduszy unijnych korzysta nie tylko gmina, lecz w ogromnym wymiarze także zlokalizowane na jej terenie małe i średnie przedsiębiorstwa czy instytucje badawczo-rozwojowe, co ma bezpośredni wpływ na zwiększenie ich potencjału i konkurencyjności na rynkach międzynarodowych.

W obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, poza mechanizmami przewidzianym w polityce spójności, niezwykle istotne znaczenie ma Fundusz Odbudowy, który ma wesprzeć walkę ze skutkami obecnej pandemii, pobudzić inwestycje i ochronić miejsca pracy. Dlatego też wynegocjowane obecnie kwoty w wieloletnim budżecie Unii Europejskiej oraz Funduszu Odbudowy w wysokości 159 mld euro wsparcia na rzecz Polski, są w naszej ocenie niebywałą szansą dla rozwoju nie tylko całej Polski i ogólnokrajowych przedsięwzięć, ale także dla naszego miasta i jego mieszkańców. Społeczności lokalne i regionalne bez dostępu do narzędzi finansowych, które ułatwią odbudowę społeczno-gospodarczego potencjału po kryzysie spowodowanym pandemią, nie poradzą sobie same w warunkach niestabilnej polityki finansowej. Zachwiana zostanie zwłaszcza ciągłość podstawowych usług publicznych i rozwój infrastruktury technicznej oraz społecznej, a to może prowadzić do degradacji istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej.

Przed nami stoi ponadto wyzwanie sformułowane w założeniach Europejskiego Zielonego Ładu i w przyjętym przez rząd Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu, jakim jest transformacja w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej. Zawetowanie unijnego budżetu na lata 2021-2027 pozbawi miasta i regiony najbardziej zagrożone skutkami transformacji dostępu do środków specjalnie przeznaczonych na ten cel w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Fundusz ten ma koncentrować się na regionach i sektorach, które najsilniej odczują skutki transformacji ze względu na swoją zależność od paliw kopalnych, w tym węgla kamiennego. Do regionów tych zaliczany jest również Śląsk, w tym Gliwice. Bez dostępu do środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji w Gliwicach może nie udać się przekształcenie obecnego systemu produkcji ciepła, który w Gliwicach oparty jest wyłącznie o węgiel kamienny.

Polityka spójności Unii Europejskiej jest instrumentem wspierającym wzrost gospodarczy, tworzenie miejsc pracy, konkurencyjność przedsiębiorstw, zrównoważony rozwój i ochronę środowiska, zapewniającym korzyści wszystkim regionom i miastom w UE. Z uwagi na powyższe, jako Samorząd Miasta Gliwice apelujemy o zawarcie porozumienia w sprawie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz Funduszu Odbudowy.